

2006-08-07

Grandios fadersgestalt hos Linn Ullman

Linn Ullman är författare och kulturjournalist, tillika dotter till Ingmar Bergman och Liv Ullman. För sju år sedan romandebuterade hon med "Innan du somnar". Tre år senare kom "När jag är hos dig", tätt följd av "Nåd". Linn Ullmans fjärde roman heter "Ett välsignat barn". Det är en historia om en ö, några systrar och en hemlighet. Och kanske ett försök att rita konturerna av en både undflyende och besvärande närvarande far.

I förgrunden Isak. Lång, begåvad, självupptagen och genial. Omgiven av sina många kvinnor - nuvarande, föregående. Professor inom sitt yrke. Mästaren. Tre döttrar har han: Erika, Laura och Molly. Som några barndomsomrar är hos honom och hans fru på en karg het vindpinad havsö. Tre vuxna halvsystrar nu, på väg för att för första gången på 25 år besöka honom, han som ömsom röt, ömsom hissade dem högt upp i luften. Och som kanske känner till något om hemligheten från den där sista sommaren.

Och det är klart att man efter att Isak har blivit presenterad kommer att tänka på ett annat långt karismatiskt geni med kvinnotycke på en blåsig ö. Det tror jag går för sig utan att Linn Ullman suckar allt för högt och himlar totalt med ögonen, särskilt som hon roar sig med att småströssla med antydningar lite här och där.

Bilden av den sista jordnära hustrun Rosa till exempel, vars död får honom att flytta till ön för gott. Eller det där ständigt återkommande sommarspelet som ska sätta upp av en lite överambitiös lokal manusförfattare och regissör. Ett spel som Isak till slut förstör genom att helt glömma sina repliker och blir hånad av sommarvikarien i öbladet.

Men nu blev det faktiskt ändock inte Isak det kom att handla om. Inte direkt. Utan det är i öns ferielediga barngrupp Linn Ullman låter dramat ske. Ett pennalistiskt litet gäng som formeras varje sommar för att jaga kamraten Ragnar, kanske Isaks son. Gossen alla känner något skarpt inför: kärlek, avsmak eller vrede. Jakten på Ragnar genom snåren, den giftiga striden mellan flickorna som kämpar som Shakespearekungar om makten över en badklippa och varandra, är berättelsens eleganta tanke. Att alla gamla outsagda passioner och svek mellan vuxna obönhörligen pyser fram hos dom unga. I än brutalare skepnad.

Och allteftersom sommaren lider skärps också Ullmans blick och mitt intresse som först faktiskt är en smula förstrött inför denna långsamt ihågkomna sommarlovsmobbing. Men... det steniga landskapet blir allt hetare, nervositeten inför det havererande Hammaörspelet alltmer påträngande, och järtecknen inom den lilla gruppen hopar sig, ofärd och katastrof närmar sig.

Barndomsminnen på på Ullmans språk, det där som så lätt kan talas på systrarnas alla dialekter: fjortonåringens, elvaåringens och femåringens. Och Isak ... jag tror ändå det måste vara ganska kul för en författare att ha en sån figur att reta nyfikennäsan på kritiker och läsare med.

Jenny Teleman

Tipsa en bekant